

בעזהשוי"ת

שיעור בספה"ק אור המאיד

מפי הגה"ח
רבי אברהם מדדכי אלתר שליט"א

• פרשת מקץ •

ניצול הזמן ענין של איכות וקומה ולא של כמות וגשם

• • •

הכנה לחנוכה (עמוד טז)

לקבלת הגליון בדוא"ל
ולכל שאלה / הערה על השיעורים
ולענייני הפצה
ואו לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח רא"מ אלתר שליט"א
בחסידות ודרכי העבודה
ניתן לשלוח לכתובת המערכת
מכון 'תורת א"ם'
tam522511@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

...

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים השבועיים גם בקו דברי אמת
ואמונה בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265*
(או 02-5011430)

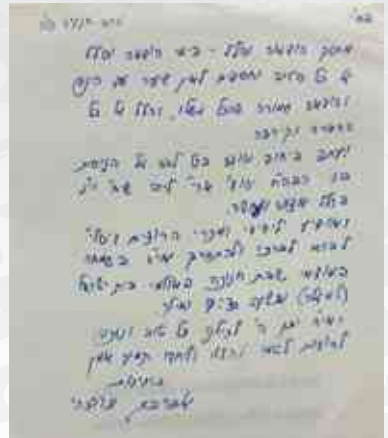
ארה"ב 329-9186-518

אירופה 84-9004-3303-44

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר שיעורי הרב שליט"א
בספרי פרי הארץ, תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים שונים

הזמנא מילתא היא

הזמנה ללומדי הגליונות ושומעי השיעורים

זכות הפצת תורה ויראה שבגליון זה

לכבוד מורנו הגה"ח רבי **אברהם מרדכי אלתר** שליט"א
לרגל הכנס בנו היקר **יהודה אריה לייב** שיחי'
בנועם עול תורה ומצוות
יהי רצון שיגדל ויתעביד לאילנא רברבא
במסילה העולה בית א-ל באר חפרוה שרים
מכון תורת א"ם

שמחת הבר מצוה תתקיים אי"ה במוצ"ש מקץ - חנוכה הבעל"ט
באולמי בית ישראל (באולם העליון) רחוב עזרת תורה ירושלים

תוכן הענינים

ג	שורש הימים והזמן במדות העליונים
ג	חלקיקי הזמן נפרדים זה מזה
ה	הזמן נברא ומחודש
ה	כל רגעי זמן האדם בונים את קומתו הרוחנית
ו	חשיבות הידיעות הנוספים בכל יום
ז	ניצול הזמן לעבודת ה' יוצר לבוש רוחני המגן מהסטרא אחרא בעולם הבא
	'ישראל דקדשינהו לזמנים' - בני ישראל מעלים את הזמנים לשורשם ומקומם
ט	העליון
ט	להעלות הימים לעולם האחדות
ט	נר איש וביתו, נר לכל אחד ואחד, מוסיף והולך
י	עתיו ורגעיו
	'ימי שנותנו בהם שבעים שנה' - בשורש הימים כלול כל ע' השנים של כל אחד
יב	מישראל
יג	בבהירות השכל ועבודת ה' באמת וביראה ואהבה מקדמים את הגאולה
יז	הכנה לחנוכה

פרשת מקץ

ניצול הזמן ענין של איכות וקומה ולא של כמות וגשם

בימים הקדמונים הידועים, משבע המדות העליונים שבהם נברא העולם, שזהו הטעם הפנימי לכך שהעולם נברא בשבע ימים כנגד שבעת המדות.

חלקיקי הזמן נפרדים זה מזה

הזמן הינו המון נקודות הנפרדים זה מזה, ובכל תפלה מחברים נקודה אחת וחדשה לה'. וענין זה שהזמן הוא נקודות נפרדים מקורו בהלכה, שכתב המגן אברהם (רי"ט ס"ה תקס"ג) שמעמידים את זמן בין השמשות בחזקת יום שעבר, אולם נחלק עליו הברוך טעם (בהגוסטיו ס"ט) שרגעי בין השמשות המה מחודשים ואין להם ענין להקדושה שהיה על רגעי היום שכבר עברו, והיינו שהזמן אינו מחובר, אלא כל רגע ורגע הוא כחתיכה בפני עצמה, וכשם אין מחזיקים מחתיכה לחתיכה, שכאשר ישנם שני חתיכות שאחד מהם איסור אין חזקת איסור מחמת כן לחתיכה הסמוכה אליה, כמו כן אין חזקת איסור לרגעי בן השמשות מחמת רגעי היום שעבר. ונבטעמו של המג"א, י"ל, דסבירא ליה

'ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם והנה עומד על היאור' (בראשית מט, ב). ופירש רש"י בתרגומו מסוף, וכל לשון קץ סוף הוא. וצריך להבין מעם אומרו 'ויהי' לשון צער, ולבאורה לשמחה יחשב שנסתיימו השנתיים, כי בסבת החלום נתנשא יוסף, ופרטי הצלחתו באו על ידו, כנראה בענין הפרשה, וזכה גם להיפגש עם אביו על ידי זה, ומהו 'ויהי' לשון צער.

והנכון בעיני בחקדם נעים ומירות ישראל שאמר (תהלים ס, י) 'מי שנותינו בהם שבעים שנה' וגו', ולבאורה תיבת 'בהם' אך למותר, והיה ראוי לומר ימי שנותינו שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ודי, תיבת בהם לבאורה מיותרת.

שורש הימים והזמן במדות העליונים

אכן ירצה לרמוז, להעיר לבות בני אדם ליראם ולהפחידם, לבלתי יאבדו חס ושלוש שום יום משנותיהם החרוצים עלי אדמה, אשר כל יום ויום יש לו מקום מוצא

בחיים לאיזו בחינה הוא משויך, וכל עבודות וכל ניסיונות כל יום ויום הכל תלוי באותה בחינה של אותו היום.

וזהו עומק דברי האר"י ז"ל (פרי עץ חיים שער התפלה פ"ג, שער הכוונות דרושי סדר שנת בנהקמה), וז"ל: 'שאין תפלה הדומה לחברתה וכו' ואין לך תפלה מיום שנברא העולם עד לעתיד לבא שתהא דומה לחברתה כלל ועיקר, וטעם הדבר, כי כל התפלות הם כדי לברר הבידורים וכו', והנה בכל יום ויום ובכל תפלה ותפלה מתבררים בידורים וניצוצין חדשים מה שלא נתבררו עד אז. והבידורים הנבררים בכל התפלות אינן דומין לבידורים שבתפלה אחרת, כי אותן הם הבידורים הראשונים כבר נתבררו בתפלה ראשונה ועתה בתפלת אחרת מתבררים ונתקנים בידורים אחרים ומתחדשים ואינם הראשונים עצמן, עכ"ל.

וימים יוצרו לעבוד בהם את הבורא ברוך הוא, ואז יש להם חיות והארה, חיות שהשלימו בהם רצונו יתברך כאשר עלה ברצונו הפשוט לעבוד אותו בזה היום. ולדוגמא, באלף השישי שכנגד מדת היסוד, עיקר הניסיונות בענין ההתקשרות, להיכן האדם מקושר ומחובר, האם לה' או לעולם הזה, ובזה גופא ישנם פרטי פרטים חסד שביסוד וגבורה שביסוד וכו', וכאשר האדם נלחם ומחבר את הזמן לה' הרי הוא משיב את הזמן למקורו ושורשו, כי האדם

שאין הנידון על היום אלא על האדם, ולאדם היה חזקת איסור ביום שעבר, וניתן לומר בעוד אופנים].

והטעם הפנימי לכך שכל רגע מחולק מחברו, כי שורש הזמן 'בימים הקדמונים הידועים', במדות העליונות, וכל רגע זהו בחינה עליונה אחרת העוברת התעבות עד שהופכת להיות הזמן כפי שהוא בעולמנו, שהזמן הוא גם כן נברא ומחודש כמבואר בראשונים.

ובל חלוקת הזמנים נובעת מהמדות העליונות, שהרי שבעת אלפי השנים של העולם הינם כמנין ימי השבוע (ע' רש"י ע"ז ט. ד"ה שבת), וכנגד שבעת ימי בראשית (רמב"ן ורדב"ן נחמ' בראשית ז א), האלף הראשון כנגד מדת החסד והאלף השני כנגד מדת הגבורה וכו' ואנו באלף השישי שכנגד מדת היסוד, וכל אלף שנים מחולק בפרטיות לעשרה מאות כנגד כל העשר ספירות, שבכל מדה ומדה יש בפרטיות את כל העשר ספירות, גם כתר חכמה ובינה, ובפרטי פרטיות כל מאה שנים מחולקים לעשר פעמים עשר שנים, ובכל שנה ושנה יש חלוקה לחודשים הבנויה על כללים אחרים, וכל חודש מחולק לימים פרטיים, עד שפרטי פרטי פרטיות כל רגע ורגע בנוי על בחינה פרטית מהמדות העליונות (ע' ראשית חכמה שער היראה סופ"י וערפי נחל בראשית דרוש כג), וניתן לעשות "טבלא גדולה" על כל יום ועל כל רגע

ועבודתנו להשיב את הזמן לשרשו, כשיש לאדם איזשהו ניסיון בלימוד התורה ובכוונת התפלה ובשמירת עיניים ובעשיית חסד עם הזולת ושאר סוגי הניסיונות, כאשר עושה את רצון ה', אזי אותו הזמן שירת את המטרה הרוחנית שלמענה נברא, ורגעי הזמן הינם כחומים שעל ידי שמנצלים אותם לעבודת ה' אורגים מחומי הזמן בגד ולבוש רוחני לנשמה (ע' זוהר ח"א רכז.).

כל רגעי זמן האדם בונים את קומתו הרוחנית

ובה כתב השפת אמת (מי שרה חל"צ) בענין הזמן: במדרש (בר"ר נח ב) "יודע ה' ימי תמימים" (תהלים לו יח) כו' כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים'. פירוש תמים מתפרש בב' אופנים, א' שאין בו מום והוא בשלימות, ולזה שייך גם הזמן, כי האדם נברא להוציא שלימותו מכח אל הפועל, וכיון שנברא בעולם הזה ויש לכל אחד זמן קצוב על כרחך שיש שייכות הזמן לשלימותו, עכ"ל. יחידת השנים שחי האדם עלי אדמות, אין בהם איזשהו זמן מיותר, אדם החי ק"כ שנה אין זה שצריך לנצל רק עשרים שנה מתוכם והשאר זמן יותר לבזבז, אלו כל הק"כ שנה זהו הזמן הקצוב בשביל בניית שלימותו.

אנו מתייחסים לשנים בהסתכלות כמותית, כמות של ק"כ שנה, אבל

מורכב מכל העולמות כמבואר בזהר הקדוש, שחוץ מגוף האדם יש לו גם נפש רוח נשמה חיה ויחידה שמכל העולמות, ולכן ביכולתו לקחת את חומר הזמן הבא אלינו כחומר גלם ולהפכו לדבק קדוש, וכל רגע שמאבדים הרי זו אבדה נצחית, שבמקום לחבר את אותו הרגע ואותה הבחינה לחלק מהנצחיות נשאר הוא כגרגיר חול האבד.

הזמן נברא ומחודש

לאדם נדמה שהזמן הינו דבר קדמון, אבל האמת היא, כפי שכתוב בראשונים, וכיום המדע גם כבר מודע לכך, שהזמן הוא גם כן נברא ומחודש, המקום והזמן נבראו יחדיו, ומחמת שאנו שבתוך בריאת העולם והזמן איננו יכולים להבין שיש מושג בלי זמן. ההוכחה החזקה של המדע לכך, היא, שיתכן שיהיו שני בני אדם החיים יחד באותו עולם ולכל אחד הזמן יגיב בצורה אחרת, אילו ירוץ האדם כל הזמן או שיחיה בתוך טיל שעף במהירות הזמן יגיב אליו אחרת מתגובתו למי שאינו רץ ואינו עף, ובדקו זאת במציאות בשני שעונים המכוונים לאותו זמן שכאשר הכניסו אחד מהם למרוצה או למעוף נשתנה הזמן שביניהם, כי הזמן הוא מין חומר וכאשר הוא נמצא במציאות שונה הוא מגיב אחרת, ומכך אנו מבינים שזמן הינו הרבה יותר מגושם וממשי ממה שהוא נראה בעין הפשוטה.

בעל מום שחסר לו בעצם מציאותו הרוחנית ושלמותו.

חשיבות הידיעות הנוספים בכל יום

ומוסף השפת אמת דבר מעניין, ופשוט על ידי שמתחדש לו ידיעות בכל יום, כל יום קונה האדם ידיעות בלימוד התורה וסתם ידיעות ששומע מהדברים ההווים בעולם הזה ומתרגם זאת נכון לעבודתו את קונו, בזה קונה האדם שלימות. האדם לא מרגיש כמה חשוב כל סוגיא וכל ידיעה בתורה, אבל האמת היא שעל ידי זה הוא קונה את שלימותו, וכילד קטן הנ"ל שאינו מבין למה צריך ללמוד אחרי האות כ', מפני שבמוחו הקטן כל הלימודים כולם משתווים ללימוד עוד אותיות ועוד אותיות, ובטוח הוא שזהו הלימוד בכיתות הגבוהות יותר בחיידר ובישיבה קטנה ובישיבה גדולה, והוא איננו מבין שישנו לימוד נעלה הרבה יותר מכך, מבחינתו כל לימוד התורה נעצר באותיות, וגם אנו לא מבינים עד כמה צריכים אנו כל סוגיא וכל ידיעה בתורה לבניית שלימותנו הרוחנית.

וכותב השפת אמת בשם החידושי הרי"ם 'כי יום נקרא על שם ההארה, כמו שכתוב (בראשית א ט) 'ויקרא אלקים לאור יום' עכ"ד [החידושי הרי"ם]. והיינו שבכל יום הקדוש ברוך הוא מחדש בטובו מעשה בראשית, נמצא שנותן הקדוש ברוך הוא בכל יום נקודה התעוררות בכל איש

אין זה נכון, אלא בניית קומת האדם היא רק על ידי כל הק"כ שנה, כשם שמובן שכל חלק גופני אינו ענין כמותי, אלא נצרך את כל האברים והגידים לשלימות האדם, העיניים והאוזניים והאף וכו' לכל אחד יש מהות אחרת, כמו כן כל רגע ורגע מזמן האדם יש לו תכלית אחרת, ועל ידי כל הרגעים יחד בונה את קומתו בשלימות, וכל אדם כמות הרגעים שמקבל לחיות בעולם הזה זהו הזמן שהוא צריך בשביל לבנות את בניינו כראוי, ואילו ח"ו יבלה את זמנו לריק ויחסר מזמנו לבניית קומתו, אין זה חיסרון כמותי בלבד, שיהיה לו רק "חמשים קילו" ולא "מאה קילו", אלא זהו חיסרון איכותי, כביכול יהיה לו בעל מום, יהיה לו רק "חצי" ראש, וכדומה.

והרי זה כילד הלומד א' ב' בחיידר, ואחרי חצי שנת לימודים מחליט הילד שהוא למד די צרכו, ומספיק לו לדעת עד האות כ', ואינו חייב להמשיך ללמוד כל יום... הרי אם הוא לא ילמד מאות ל' ואילך יהיה לו חסרון רב לכל החיים, וכשיעלה לכתה הבאה וילמד לחבר אותיות יחסר לו אות אחת מתוך שניים. כמו כן כל רגעי החיים של האדם כולם נצרכים לבניית קומת האדם, לקנייני עולם הבא וידיעת ה' ואחדותו יתברך, ואם יחסר לו חלק מהם הרי זה כאותו ילד שלמד רק עד אות כ', ואין זה רק שיהיה לו "פחות" גן עדן, אלא הוא יהיה

מקפח שכר כל בריה, ולא ידח ממנו נדח, וכו', אבל לנחול את העולם הבא כבר בעולם הזה אין לו אפשרות. ולהיפך מי שמנצל את זמנו הרי הוא בן עולם הבא המסתובב עלי אדמות, וכידוע תיאורו המפורסם של החזון איש על ההרגשות של אחרי שתי שעות לימוד תורה ברציפות, ועד שלומד שמונה שעות ברציפות, עשרה שעות ברציפות, שאז האדם מאבד את השייכות לעולם הזה.

ובדורנו ישנה הסחת הדעת גדולה מאד, כל דבר מסיח את דעתו של אדם, ובכל מקום שהאדם נמצא ישנם טלפונים ורעשים המסיחים את הדעת, וכנראה שתפקיד דורנו להכין בגדים של טלאי על גבי טלאי, ואם מתחזק האדם ולומד ברציפות שביכולתו משלים הקב"ה את השאר, אם משתדל האדם לבנות את מה שהוא יכול משלים הקב"ה את השלימות הנדרשת.

ניצול הזמן לעבודת ה' יוצר לבוש

רוחני המגן מהסטרא אחרא

בעולם הבא

הנעשה על ידי הזמן שומר על האדם מהסתרות, ומפרש השפת אמת את הטעם שצריך האדם לבוש רוחני לעולם הבא, 'והיינו שיש בעולם העליון גם כן הסתרות מסטרא אחרא שלא יוכל כל אחד לגשת להקודש', לאדם נדמה שמיד שיוצאת נשמתו מהעולם הזה הוא

ישראל להתדבק בו, וזהו שכתוב (דברים יו) 'אשר אנכי מצוך היום' כו' בכל יום כחדשים'. הציווי שדברי תורה יהיו בעינינו כחדשים, אין זה רק בנוגע להסתכלותנו על דברי התורה, אלא באמת דברי התורה של ל יום הינם חדשים, יש כל יום נקודה חדשה בתורה, הקב"ה מחדש הלכה בכל יום, ובכל יום יש לאדם התעוררות חדשה, ולכן מצווה האדם גם כן להתייחס לדברי התורה כפי שהם באמת - כחדשים.

ממשיך השפת אמת, 'ומי שמקבל כל אלו ההארות, על זה נאמר 'יודע ה' ימי תמימים', שעל ידי הימים נגמר שלימותו, וכן כתוב בזוהר הקדוש (ח"א רמז). שעל ידי הימים נעשה לבוש אל האדם'. בחורים ואברכים מתלוננים שאינם מרגישים את רוחניות המצוות, אם אין מנצלים את הזמן כראוי, הרי זה עולמו הרוחני של האדם כבגד מפורק, כאדם הלוקח חוטים ומצמיד שלש חוטים ומשאיר ריווח ושוב מצמיד שלש חוטים ושוב משאיר ריווח וכו', שאין זה בגד ללבוש בכלל, גם אם ערבב כמה חוטים לרוחב, בלי חיבור החוטים ברציפות לא נעשה בגד. אדם צריך לעבוד את ה' תקופה רצופה, אזי נהיה 'ג' על ג'" ומתחילים להיות איזשהו בגד רוחני, אבל אם האדם לא מנצל את הזמן אין ביכולתו לראות מאומה בעולם הרוחני ואינו מרגיש שום רוחניות. וכמובן, אין הקב"ה

שאם יזיז את היד והרגל שבאותו צד לא התקדם אלא יתהפך, ובוזה לומד האדם לחשב ארבע דברים יחד. וכשמתלמד ללכת לומד הוא שיווי משקל, ועל ידי זה כשיגדל יהיה לו שיקול הדעת בדין תורה, ועל דרך זה ישנם הרבה פעולות חיצוניות הנראים כפעולות טבעיות בלבד אבל מונח בהם הרבה מעבר לכך. וכמו כן בלימוד עומק הסוגיות אין בזה רק את תוכן הסוגיא עצמה בלבד, אלא יש בכך למידה עמוקה ונסתרת יותר הנוגעת לאחדות ה' וההליכה בחיי עולם הבא. ומה שאין אנו מרגישים זאת, הרי זה כמו התינוק שאינו מרגיש שזחילתו והליכתו הינם כלי למידה עמוקים יותר.

וייש עוד פירוש תמים, שאינו מהרהר, כמו שכתב רש"י ז"ל על פסוק (דברים י"א) 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', וגם כן נכון על הזמן והטבע, שנראה סותר להקדושה, רק על ידי עבודת האדם מקרב הכל להיות אחד, שמתדבק רק בפנימיות ומעלה הזמן, 'עכ"ל. הטבע והזמן הדבר המסתיר ביותר על הקדושה, אבל אם האדם הולך בתמימות הרי הוא מקרב את הכל ללמעלה מן הזמן, בהתגברותו על קשיי הטבע והזמן, ועל ידי זה מהפך את הזמן עצמו לחלק מהקדושה.

ובשלומדים כל זאת מבינים את דברי רבינו הכותב 'להעיר לבות בני אדם ליראם ולהפחידם, לבלתי יאבדו

מיד הולך במסלול המביא לגן עדן, אבל אין זה בדיוק כל, אין מסלול אחד בלבד, יש הרבה מסלולים רוחניים, ובצאת הנשמה מהעולם הזה היא מגיע למקום בלתי מוכר בלי שום עזר טלפוני ו-ווייז... ועל ידי הכנעת עולם הזה והתהפכות הטבע נעשה לבוש, שמתחבר הטבע שמכונה בשם זמן [ונעשה] טפל אל הקדושה, על ידי הטבע הנקרא בשם זמן נעשה מלבוש ו"ווייז" רוחני לעולם הבא, בעולם הזה ביכולת האדם ליצור לעצמו אפודת מגן מכל הסתרות הסטרא אחרא, על ידי שהופך את הזמן לדבר רוחני זוכה הוא ללבוש רוחני העוטף אותו לעולם הבא וגורם לו להגיע למקום הנכון.

'וזהו' שכתוב שנותיהם תמימים, שהצדיק מדבק כל יום בשורשו, ועל ידי שמקבל ידיעות והשגות בהמשך הזמן על ידי זה מראה תועלת בהזמן ומתעלה גם כן, 'וידוע ה' כו' פשוט שימי הצדיקים הם רק בידיעת ה' שנתוסף לו תמיד ידיעות חדשות כנ"ל. אנו רואים בלימודנו רק את תוספת הידיעות כפשוטו, אבל בכל ידיעה וידיעה יש הרבה יותר תועלת מעבר לידיעות בלבד. והרי זה על דרך מה שאומרים החוקרים שזחילת הילד בהיותו קטן מסייע לו ללימוד סוגיות מורכבות בגדלותו, כי בזחילה משתמש התינוק עם ארבע אברים יחד, שני הידיים ושני הרגליים, וצריך הוא להניע את יד ימין עם רגל שמאל ואת יד שמאל עם רגל ימין,

לקדש את ראש חודש, שבני ישראל זוכים לקדש את החודש, שהקב"ה נתן לבני ישראל את הכח לקדש ולרומם את כל הזמנים, ועד כדי כך שביכולתם לקחת ימי חול ולהפכם לקודש ממש. וזהו עומק מה שלא היה צריך התורה להתחיל אלא מהחודש הזה לכם שהוא מצוה ראשונה שנצטוו בו ישראל (רש"י בראשית 6 ב).

להעלות הימים לעולם האחדות

אשר נודע במקומם כמה אורות בהירים, מקור הזמן בספירות העליונות וכנ"ל, המאירים מראש העולם עד סופו, שנשתלשלו מרום המעלות עד עולם העשיה, ואם כן מה מאד ראוי לירא ולפחד שלא יפגום חס ושלום איזה יום מימיו, ונעשה פגם למעלה באחדותם, כל יום שהולך לאיבוד נעשה על ידי זה פירוד, חומר בלי צורה, כאשר ידוע זה מספרי המוסר.

ביום אסור לדחוק ולהלחין יותר מידי, אנשים לא יכולים לחיות כך, אבל אם בין כה מפחדים וודאי שיש לנווט את הפחד לפחד האמתי, יש לפחד מלאבד את הזמן, זה באמת דבר מפחיד מאד, ומי שמפחד מזה לא מפחד מדברים אחרים.

נר איש וביתו, נר לכל אחד ואחד, מוסיף והולך

וי"ל שיכולים ללמוד את מעלת הזמן גם מחנוכה, הדלקת נרות חנוכה רומזים על נשמות ישראל, 'נר ה' נשמת אדם',

חס ושלום שום יום משנותיהם, כי פחד גדול נופל על האדם בהתבוננו באחריות הגדולה לבלי לבטל את זמנו לריק, שיוכל לבוא למסלול הנכון בעולם הבא,

'ישראל דקדשינהו לזמנים' - בני ישראל מעלים את הזמנים לשורשם ומקומם העליון

והכלל, בחינת הזמנים אין להם מנרמם כלום, הזמן של העולם הזה כשלעצמו אין לו מאומה, והינו חומר גלם, כי אם אנחנו עם קרובי ישראל בכשרון פעולתינו, נותנים חיות והארה לחזמנים להעלותם לשורשם ולמקומם הרמתה, אנו יכולים לקחת את הזמן ולבררו ולהעלותו לכזה מקום עליון וקדוש על ידי עבודתנו.

וי"ל שזהו סוד מאמר חז"ל (ברכות מט.) 'מקדש ישראל והזמנים - ישראל דקדשינהו לזמנים', הפירוש הפשוט הוא שהימים טובים תלויים בבית דין, שמקדשים את החדשים על פי הראייה, ובזה תלוי זמן המועדים, אבל לפי המבואר בדברי רבינו ישנו עומק גדול יותר בכך שישראל מקדשים את הזמן, שבני ישראל לוקחים את הזמן שאין לו מעצמו מאומה ומעלים ומרוממים אותו לשרשו ולמקומו הרוחני, שקידוש זה מקדשים בני ישראל את כל הזמנים כולם, לא רק את ראשי חדשים וימים טובים, וענין זה מתבטא בכך שראש בית דין יכול

י ניצול הזמן ענין של איכות וקומה ולא של כמות וגשם | **שיעור בספה"ק 'אור המאיר'**

את הרמב"ן ומתחילים ללמוד את הרשב"א צריכים שוב לחשב מה הייתה שיטת הרמב"ן, יש הפסק והסחת הדעת כל הזמן. המהדרין מן המהדרין המוסיפים כל יום עוד נר, זהו העבודה של חיבור וצירוף כל ההארות וידיעות הימים זה על גבי זה.

ועצם מהות הנר גם כן מלמדת על חשיבות הזמן, הנר בכל רגע "צועק", כל רגע שהוא חי הוא שורף ומאיר בלי הפסקה.

עתיו ורגעיו

לזה רמז דוד המלך עליו השלום, ימי שנותינו, כלומר אותן הימים קדמונים שבחינת שנותינו נמשכים משם, המה אחדות גמור דלא מתפרשין, ולכן החיוב מוטל על כל אחד ואחד מ'ישראל', להעלות וליחד בחינת עתיו ורגעיו לשורשם, כאשר המה במקומם אחדין, לחבר עתיו ורגעיו לעולם האחדות, וזוהי עבודה נפלאה הרבה יותר מכל היצירות וההמצאות הכי נעלות שבעולם.

וי"ל ברמז כפל התיבות 'עתיו ורגעיו', [אם כי כן הוא דרכו של הכותב ספר אור המאיר לכתוב כפל ושילוש לשונות], דכתיב (ספלט ג 6) 'לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים', ומפרט שלמה שלמה המלך את הכ"ד עתים י"ב לטובה וי"ב להיפך, 'עת ללדת ועת למות, עת

ו'מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך' (עמ' כג), 'נר איש וביתו' היינו שמדליק נר אחד על כל סביבתו, והיינו שחייו הרוחניים הינם סביבתיים בלבד, הימצאותו בסביבה יהודית וישיבתית, לכן מדליק הוא נר אחד על כל אנשי הבית. 'והמהדרין נר לכל אחד ואחד', אנשי המהדרין חיייהם הרוחניים אינם חיים סביבתיים בלבד, מבינים הם שלכל אחד יש את השליחות הפרטית המיוחדת שלו, יש דמות עצמית בפנים של כל אחד ואחד, נר לכל אחד ואחד זהו העבודה של אחדות ה', ואם נר האחדות אינו מאיר בכל אחד ואחד חסר באור אחדותו יתברך בעולם. ומהדרין מלשון סיבוב וחזרה, הדרנא בי, שהאדם מסובב את פניו אל הרבש"ע. 'והמהדרין מן המהדרין' אלו שחיים עוד יותר את ה', מתבטא זאת בהרגשתם בהבדל בין יום ליום, כל יום מדליקים נר נוסף, כל יום נוסף להם ידיעת ה' ואחדותו של אותו היום על ידיעת היום הקודם, וכל ידיעותיהם מחוברים יחד יום אחר יום, קומה על גבי קומה.

רבים שואלים איך גדולי ישראל בדורות עברו הספיקו כל כך הרבה, התשובה לכך היא שהם למדו בלי הפסקה, כל לימודם היה בחיבור, ואילו אנו אפילו באותו סדר אחרי שמסיימים

דרך משל שבגד שיהיה מושלם כולו חוץ מחוט אחד לאורך יהיה רק שני חתיכות בד ולא בגד, וכמו כן במלבוש העליון הנעשה על ידי הזמנים, ישנם ימים שהם הם המחברים את "חתיכות" הזמנים למלבוש העליון, ימים שהם נקודות חיבור בין הפכים, והדחיה למחר יכולה לאבד את חיבור זה.

מבואר באור החיים (בראשית מז כט, מונח להלן) ובעוד ספרי קודש, שכל רגעי הזמן של אותו יום קל יותר לתקן בלילה לפני השינה, שבאמירת 'בידך אפקיד רוחי' מחזירים לה' את כל אותו היום, וכאשר האדם עושה חשבון הנפש לפני השינה ושב לה' בניקל יותר לתקן רגעי אותו היום מאשר למחרת. וגם זה מובן ממשל אריגת הבגד, שלפני שנועלים את האריגה מכל צדדי הבגד הבניקל יותר לתקן הצריך תיקון.

וז"ל האור החיים הקדוש (סע): 'סוד השינה, כי היא לעלות ניצוץ שכנגד היום ההוא, והוא סוד אומרים כי השינה אחד מששים מהמיתה (ברכות מ ז), ואין יציאת הניצוץ בהחלט מוכרת מהנשמה, אלא שנפרד מהכל ועודנו נסרך ונסבך בנפש, וזה מחסד ק-ל שכל ניצוץ שזכה ביומו הנה הוא רחוק מההפסד, הגם שירשיע אדם אחריו וניצוץ אשר יעלה פגום, הנה הוא יכול ליתקן על ידי תשובה ישוב הניצוץ ויתקן, גם זה מחסדי

לטעת ועת לעקור נטוע, עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות וגו', עת לקרוע ועת לתפור, עת לחשות ועת לדבר' וגו' (סע פסוק ד-ג), התחלפות העתים מורים על כך שהזמן מבקש תפקידו, שלפי תפקיד הזמן משתנה העת, כל תקופה יש לה שליחות של ההתמודדות המיוחדת שלה, יש עתים הלוקחים שנה ושנתיים של התמודדות גם כן, כל עת ותקופתו. ואילו 'רגע' הוא הזמן הקטן ביותר, רגע כמימריה או שאר החשבוניות לפי הגירסאות השונות בגמרא ברכות (ד), ובכל זאת ברגע כזה ניתן להפוך את כל העולם, אילו בלעם הרשע היה מצליח לומר בו כלם חס ושלום לא היה נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט ח"ו (ברכות סע), בכל עת יש רגעים רבים מאד לאין שיעור. ושלמה המלך אומר שהזמנים והעתים הם תחת השמים, ומבאר רבינו שלא רק את כל העתים אלא גם את כל הרגעים, שהם תחת השמיים, יכולים לעלות לשורשם לעולם האחדות, כי כאשר מחברים את כל העתים והרגעים למעל השמיים, כולם נהפכים למציאות אחת, ונהיים מחוברים למעטפת אחת, ללבוש קדוש.

על הכתוב (שמות י"ט) 'צא הלחם בעמלק מחר', מבואר בספרי חסידות שהיצר הרע דוחה את האדם שיעבוד את ה' מחר ולא היום, וכך דוחהו מיום אל יום. וע"פ הנ"ל מונח באמרה זו יותר עומק, ויובן על

חיי האדם, 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' כו', ולא נתנו לנפשו האלוקית שבקרבנו, כי הנשמה אינה צריכה תיקון לעצמה, הואיל והיא נצחית ואינה מתלבשת בבחינת זמן אלא מתאחדת במקור חוצבה באור אין סוף ברוך הוא וכו', אלא מספר חיי האדם ניתן להתלבש בו נפשו הבהמית, ושניו קצובים לו במספר ששיערה חכמתו יתברך שיוכל לשאת בנפשו להעלות ממנה כל כך כחות וניצוצים שנפלו שמה בשבירת הכלים, ובכל יום נתעלה נצוץ וכח חדש', עכ"ל.

ומבואר בזוהר הקדוש (ס"ב קמ"ז:) 'תא חזי יומין דבר נש אתבריא וקיימו באינון דרגין עלאין, כיון דמסיימו לאתקיימא באינון דרגין דכתיב 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' וגו', מכאן ולהלאה לית דרגא לאתקיימא, ובגין כך 'ורבהם עמל ואון', ואינון כלא הוו, אבל אינון יומין דצדיקיא הוו ואתקיימו', עכ"ל. [בא וראה, ימי האדם נבראו וקיימים באותם דרגות עליונים, כיון שמסיימים להתקיים באותם דרגות שכתוב 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' וגו', מכאן ולהלאה אין להם דרגא להתקיים, ולכן 'ורבהם עמל ואון', והינם כלא היו, אבל אותם ימים של הצדיקים היו והתקיימו].

והוא סוד 'זקני עם הארץ כל זמן שמזקינין דעתן מיטרפת עליהן וכו', אבל זקני תורה אינן כן אלא כל

המתחסד הוא אלקינו יתעלה שמו', עכ"ל. והיינו שהחסד הגדול בתשובה הוא היכולת לתקן את האתמול שכבר עבר, למרות שהזמן כבר הלך והניצוץ קדוש של יום האתמול כבר עלה למעלה, והרי זה ממש לשנות את המציאות.

'ימי שנותנו בהם שבעים שנה' - בשורש הימים כלול כל ע' השנים של כל אחד מישראל

לזה גמר אומר בדבריו הקדושים, והראוי 'בהם שבעים', הביאור בתיבת 'בהם', ירצה באותן הימים שנמשכו בחינת שנותינו מהם, 'בהם', בכל אחד ואחד מהם נכללים פרטיות שבעים שנה של כל אחד ואחד מישראל, בהם באורות העליונים שהם שרשי הזמן נכללין כל שנות כל אחד מישראל, ביוע אשר כל מדה מו' ימי הבנין נכללין בדרך כלל שאר המדות, לכן בשבעת המדות כלולים שבעים שנה.

ובלקוטי תורה לרב בעל התניא (פי תס"ג נה טור ד, לה טור א) מבאר זאת באריכות יותר, וז"ל: 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה', 'בהם' דייקא בשתי הנפשות, שבכל יום הוא מלחמה חדשה, ולפיכך אין חיותם שוה שזה חי יותר וזה חי פחות, והכל תלוי לפי ערך המלחמה שצריך ללחום עם נפשו הבהמית לפי חלק הרע שבה כמה שנים שצריך ללחום עמה עד שתתהפך לטוב. כי הנה כתיב (תהלים קל"ט טו) 'ימים יוצרו', שיש מספר וקצבה לשני

משמרות בלילה להעיר אחד את השני כשיבוא המשיח. האר"י הקדוש מבאר שכאשר יסתיים עבודת הביורורים יבוא משיח, בכל ניסיון מבררים ומוציאים את הטוב מהרע, וכמו כן בכל אכילה לשם שמים מבררים הניצוץ קדוש שבתוך המאכל, וכשתסתיים עבודה זו יבוא המשיח, ואי אפשר לדלג על עבודת הביורורים, כי הגאולה היינו שחוזרים למצב שהיינו לפני חטא אדם הראשון.

המשל למה שקרה בחטא אדם הראשון, הוא, תמונה גדולה ויפה שנזרקה על הרצפה ונפרטה לששת אלפים חלקים המתאימים לששת אלפי שנות העולם, ורוב ה"פאזל" כבר בנוי על ידי עבודת האבות ושאר דורות הקודמים, אנו לא רואים את כך שרוב התמונה בנויה כי אנו במקום הנפילה וחלקי הפאזל שאינם הבנויים, אבל למעלה רואים זאת, וכל אחד מאתנו מתקן כמה מחלקי הפאזל בימי חייו.

והנה בבניית פאזל מי שאינו מכיר את התמונה שצריכים לבנות קשה לו לבנות את הפאזל, הוא לא תופס בכלל להיכן שייך כל חלק, מאשר מי שמכיר את תמונת הפאזל, יודע פחות או יותר להיכן שייך כל חלק, כמו כן בעבודת הביורורים, מי שיש לו אהבת ה' ויראת ה' הרי הוא מחובר יותר לעבודת ה', הוא "מכיר" את עבודת ה', וקל לו יותר לתקן ולברר את

זמן שמזקינין דעתן מתישבת עליהן' (משנה קי"ט פ"ג מ"ו), שעמי הארץ אחר שבועים שנה אין להם מה לעשות בימי שנותיהם, הם סופרים אוטובוסים החולפים, ועליהם נאמר 'ורבהם עמל ואון', אבל תלמידי חכמים שתקנו מידותיהם בשבועים שנותיהם, לאחר שבררו ותקנו מידותיהם יכולים להמשיך בחינת המוחין, ידיעת ה', ואדרבה, אחר שבועים שנה ביכולתם להרבות ולהוסיף הרבה בידיעותיהם הרוחנית.

בבהירות השכל ועבודת ה' באמת וביראה ואהבה מקדמים את הגאולה

והסברא נותנת, אם היה לנו בהירות השכל ויראתו על פנינו לעבדו באמת וביראה ובאהבה, יכולנו להחזיר פרטיות שנותינו באיזה יום שאנו בו לשורשו, והקדמנו ימים המקווים לנו משומר ישראל, וזה היה דרך לקצר את הגלות, בבחינת אחישנה.

כשמדברים מתי יבוא המשיח, מדברים על כל מיני סוגי נבואות וכדו', זכרוננו שבשנת תש"ע אמרתי לזקני בעל משנה הלכות זצ"ל שאומרים שיש הרבה סימנים גדולים שמשיח יבוא השנה, והשיב לי כבר ראינו מספיק סימנים למשיח, צריכים שהוא יבוא למעשה. וכבר בשנות הת"ר היו "תרניקים" שעשו

עליהן מלך קשה כהמן ומיד הן עושין תשובה והן נגאלין, והיינו שמסקנת הירושלמי לכל הדעות יסתיימו עבודת הבירורים, או על ידי עשיית תשובה או על ידי ייסורים, שגם הייסורים מפרידים את הטוב מהרע, כמו שהיה בגלות מצרים בעבודת פרך (ע' אור החיים שמות א' יג).

וההפ"ש בין ב' הדרכים, הוא, על דרך המבואר בגמרא (ברכות טז) בנוגע לסוגי המוות, 'קשה שבכולן אסכרא, נוחא שבכולן נשיקה, אסכרא דמיא כחירא בגבא דעמרא דלאחורי נשרא וכו', [כענפי הסירים הנסבכים בגיזת הצמר כשאדם נותק בחזקה ומשליך לאחור, שאי אפשר שלא ינתק הצמר עמה], נשיקה דמיא כמשחל בניתא מחלבא, [כמושך נימת שער מתוך החלב]. והיינו, שכמה שהאדם יותר אחוז וסבוכ בתוך הגשמיות, קשצה לו יותר להתנתק מהגשמיות, ואילו מי שמרומם מהטבע יוצא בקלות, על דרך זצה בפטירה היומיומית של הניצוץ של אותו יום, 'בידך אפקיד רוחי', יתכן שבירור הניצוצות יהיה בבחינת אחישנה, ויתכן שיהיה בקצה השני על ידי ייסורים ח"ו.

ומעתה בין תבין, 'ויהי מקץ שנתים ימים' וכדברי רש"י מקץ - מסוף זמן הגלות, ויבואו ימים המקווים לנו זמן הנאולה אמיתית, שאז תחזור הכל למציאות הראשון, ואז תחזור להיות מבחינת שנים

הניצוצות שנפלו, הוא מבין יותר היכן הדברים צריכים להיות.

וזהו דברי רבינו, שאילו היינו כולנו באהבה ויראה ודביקות היינו מקדמים את הגאולה, כי הבירורים היו נעשים במהירות יותר, ועל דרך אדם מוכשר שמצליח לחבר כמונת גדולה מצהפאזל תוך חמש דקות מה שלוקח לאנשים אחרים שעות ארוכות.

אמנם עונותינו ענו בנו, ומצאתנו כל זאת אריכות זמן הגלות, שלא רק שלא תיקנו את חלקי הפאזל, עוד הפרדנו את חלקי נפשותינו ויש לנו עבודה קדומה קודם כל לתקן את עצמנו, וזה יוצר את אריכות זמן הגלות, כיון שהכרתנו מעומה לזכר הגופים ופרטיות הזמנים, וממילא צריך העולם להתנהג בהדרגה ישרה מדריגה אחר מדריגה, צעד אחד צעד לאט לאט לפי הסדר, עד סוף כל המדריגות בסוד הבירור עד תשלום כולה, ויחזור העולם למציאות הראשון, וממילא תחזור להיות מבחינת שנותינו ימים קדמונים כאשר בתחלה, שיסתיים כל עבודת הבירורים ויגיעו לתכלית.

ובירושלמי (תענית פ"א ה"ב), 'רבי ליעזר אומר אם אין ישראל עושין תשובה אין נגאלין לעולם וכו', אמר לו רבי יהושע וכי אם יעמדו ישראל ולא יעשו תשובה אינן נגאלין לעולם, אמר לו רבי אליעזר הקדוש ברוך הוא מעמיד

בצורת העבוד של לפני חטא אדם הראשון שזהו עבודה הרבה יותר עליונה, וזה צער ודאי שאין אתנו יודע עד מה שגורמים אריכות הגלות.

ונגמר אומר הכתוב 'ופרעה חולם', יובן על פי הכתוב שנאמר ביזאל (ג, ב' 6) 'ויהי אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר, ונבאו בניכם ובנותיכם, וקניכם חלומות יחלמון וגו' וגם על העבדים ועל השפחות בימים ההמה אשפוך את רוחי, ופירש רש"י והיה אחרי כן לעתיד לבוא. וכלפי דברינו שרמזנו בכאן 'ויהי מקץ שנתים ימים', מוסב לעת הנאולה כמדובר, ואז 'אשפוך רוחי' רוח הקודש 'על כל בשר', שינבאו וחלומות יחלמון עד שתתפשט אפילו על עבדים ושפחות. וזהו 'מקץ שנתים ימים', כשתחזור הכל למציאות הראשון, שתעשה משנים ימים, שהשנים יהיו מחוברים לימים העליונים, אז אפילו פרעה יראה חלומות, וזהו 'ופרעה חולם', אפילו פרעה שהוא קליפה עומדת בעורף גם כן יהיה מחובר. ודוק והבן:

שלנו, ימים הקדמונים כאשר היה שם אהלם בתחלת הבריאה, ולהיות שהכל תולה בנו ובחכשר מעשינו, והשתדלות בזהירות ובזריזות בעבודתו יתברך יומם ולילה, מיהרנו עת הנאולה.

על דרך שבארתי מאמרם ז"ל (סנהדרין נח, ב) שנתעוררו על פסוק (ישעיה ס, כג) 'בעתה אחישנה' - וכו' אחישנה, לא וכו' בעתה. ובארנו לשון 'וכו' משמעו הזדככות, אם האדם מזוכך אזי אחישנה, כלומר בהזדככות גופא להעלות בחינת התחלקות לאחדות הנמור, שלוקח את מה שנראה חומר גשמי וזמן גשמי ומרוממו לעבודת ה' ואחדותו יתברך, והוא הקץ, וזהו וכו' אחישנה כמדובר.

ולזה מתרעם הכתוב לומר בלשון צער, 'ויהי מקץ' ובתרגום בסוף, והיינו 'בעתה', אז תחזור להיות 'שנתים ימים', ובאמת רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל - לגרום בזכות גופם והשתדלותם למחר הנאולה קודם זמן המונבל, הקב"ה רוצה שנגמור את הבירורים ונחזור לעבדו

הכנה לחנוכה

ואור החנוכה של שנה זו מחודש יותר מכל אורות ימי החנוכה שמימי החשמונאים עד עתה, כי חנוכה יסודו שאורו מגיע על למקומות הנמוכים ביותר, למטה מעשרה טפחים, דהיינו לנשמות הנמוכים, וכזו נמיכות כמו הנמיכות של השנה הזו לא היה מעולם, שהרי מיום שחבר בית המקדש בכל יום ויום מרובה קללתו משל חברו (סוטה מט.), נמצא ששנה זו היא החושך הגדול ביותר, נוה' יעזור שלא יהיה חושך יותר גדול מזה, וכבר יבוא משיח], ומובן שתגובת הנגד של האור של חנוכה המאיר גם במקום זה הוא אור הגדול ביותר.

צריך להשקיע בימי החנוכה בשעת הדלקת הנרות ובעבודת להודות ולהלל, כמה שבלילה הנר בוער יותר כך יכולים יותר להודות ולהלל ביום, דהא בהא תליא, כמה שבוערת השריפה בלכבות בני ישראל, הן בעירה של הארה וחמימות והן בעירה של שריפת הרע, זוכים לומר בהשתפכות הנפש ובקרבה לה' 'מה אשיב לה', 'אתהלך לפני ה' בארצות החיים', שמונה ימים של אמירת הלל השלם יום אחר יום.

וה' יעזור שנזכה להיות מוארים כראוי מ"אור המאיר" הבא עלינו לטובה.

בספרים הקדושים מבואר ש'ערכתי נר למשיחי' (מלכים קלג, יז) היינו ש'מן נר חנוכה הוא הערכה שיבא משיח צדקינו ויתבטלו כל הקליפות' (מאור עינים מקץ ד"ה זמן), ואור נרות החנוכה יש להם שייכות עם האור הרוחני של לעתיד לבוא, והזמן מבקש תפקידו לנצל את ימי החנוכה כראוי. ובדברי רבינו האור המאיר למדנו כמה צריך לנצל כל יום, קל וחומר שיש לנצל כאלו זמנים מיוחדים שנותן לנו הקב"ה, ולא להיות בבחינת שוטה המאבד מה שנותנים לו.

ההסתכלות על הימים הטובים והמועדים, צריכה להיות שהינם כמו מגיד שיעור נפלא הבא ללמד לימוד חדש, יסודות עמוקים כל אחד כפי אות נפשו, אור החנוכה הוא שיעור רוחני המלמד יסודות ברוחניות, לחיות את כך שה' מהווה כל דבר בבריאה, להיות שייך לרשב"ע, השגות בדיעת ה' ואחדותו יתברך, עבודת הייחודים המבוארת בקדושת לוי ובאוהב ישראל, וכו'. וכשם שגם בשיעור הכי נפלא אם האדם ינמנם לא יקלוט בקרבו מאומה, כמו כן מי שיהיה "ישנוני" בחנוכה, לא ייצא לו מאור החנוכה תפיסות רוחניות עמוקות יותר.

כה"י

בימי הודאה וחלל

הודאה שהכל משלו ומידו נתנו לו -

הלל שהעמידנו בקרן אורה

ועתה מתוך ריבוי החסדים עולה ביחוד

לראות זרע ברך ה' - בא לכלל מצווה ועושה

ובתוך רבים אהללנו - ועטרת זקנים בני בנים

לכן נודיע לכל מוקירי בית אבות

ליודי ומכרי על שמחת הבר מצווה לבנינו היקר

הבה"ח **יהודה ארייה לייב** נ"ד לאו"ט

לרגל הכנסו לעול תורה ומצוות

שתתקיים ברצות הבורא

במוצאי שבת חנוכה הבעל"ט

באולמי בית ישראל (למעלה)

החל מהשעה 9:30

ומתוך הודיה ושבח נשמח עמכם

לברכו, לברככם, להתברך בברכות לרוב

ומי שטירחא עבודו וכיוצ"ב

אין המקום גורם

ונתקבל דין מדין בקירוב לבבות

אברהם מרדכי אלטר במוהרי"א

וב"ב